

Моніторинговий звіт

Санкційні обмеження у енергетичному секторі

Квітень 2026

Ключові події квітня 2026 року

04

Моніторинг введених проти "тіньового флоту" росії санкцій

05

Моніторинг за країнами введених проти росії санкцій

Європейський Союз
США

06

Використання заморожених активів росії на користь України

08

Вплив конфлікту на Близькому Сході на постачання енергоресурсів у світі

09

Вплив санкцій на бюджет і енергетичний сектор росії

Моніторинг нафтогазових доходів бюджету росії
Вплив санкцій на нафтогазовий сектор росії

11

Інші санкційні події

24

Офіційні джерела моніторингу виконання санкцій

31

ЄС остаточно затвердив 20-й пакет санкцій проти росії, обмеження якого спрямовані на «тіньовий флот», енергетичний та фінансовий сектор;

ЄС остаточно ухвалила останній юридичний елемент, який необхідний для запуску нового кредитного інструменту для України — Ukraine Support Loan - обсягом до 90 млрд. EUR;

З 25 квітня в ЄС почала діяти заборона на купівлю ЗПГ з росії за контрактами строком менше одного року;

В квітні 2026 року Канада оприлюднила положення про внесення змін до Положення про спеціальні економічні заходи (росія): SOR/2026-61 та запровадила обмежувальні заходи щодо 100 суден, які є частиною «тіньового флоту» нафтових танкерів росії і сприяють енергетичним доходам росії, ЄС у квітні запровадив санкції проти – 46 суден, а Україна проти – 23 суден. Всього під санкціями на кінець квітня 2026 року знаходиться 965 суден тіньового флоту рф, з яких ЄС ввів санкції проти 45 суден, Велика Британія – 595, США – 242, Канада – 610, Австралія – 261, Нова Зеландія – 210 і Україна - 826;

Нафтогазові доходи бюджету рф в квітні 2026 склали 11,32 млрд. USD*, що на 3,71 млрд. USD* (48,65%) більше за попередній місяць (7,62 млрд. USD *) та на 5,18 млрд. USD* (84,28%) більше за середній дохід попередніх місяців 2026 року (6,15 млрд. USD*).

Нафтогазові доходи бюджету рф за чотири місяці 2026 склали 29,77 млрд. USD*, що на 13,00 млрд. USD* (30,39%) менше за відповідний період 2025 (42,77 млрд. USD*) та на 14,39 млрд. USD* (32,58%) менше за середній дохід відповідних періодів з 2022 до 2025 років (44,16 млрд. USD*).

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

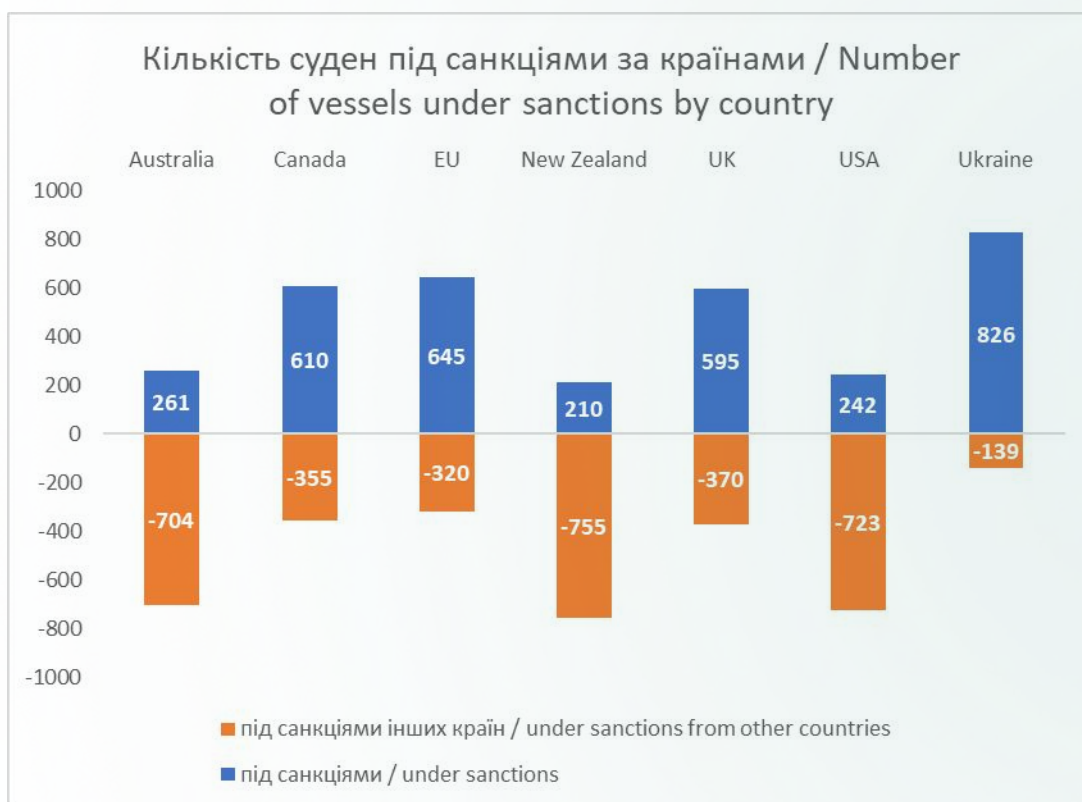
Моніторинг санкцій, введених проти тіньового флоту росії

Санкції ЄС, США, Великої Британії, Нової Зеландії, Австралії, Канади та України

Санкції проти “тіньового флоту” росії введені ЄС і окремими країнами у відповідь на порушення запровадженого G7 обмеження (стелі) ціни нафти і нафтопродуктів, а також з метою перешкоджання росії в просуванні свого зрідженого природного газу. За межами ЄС основними країнами, які ввели санкції проти тіньового флоту є: Великобританія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія і Україна. **Всього зазначені країни запровадили санкції проти 935 суден, які належать власникам з різних країн і перебувають під прапорами різних країн.**

В квітні 2026 Канада оприлюднила положення про внесення змін до Положення про спеціальні економічні заходи (росія): SOR/2026-61 та запровадила обмежувальні заходи щодо 100 суден, які є частиною російського «тіньового флоту» нафтових танкерів і сприяють енергетичним доходам росії, ЄС у квітні запровадив санкції проти – 46 суден, а Україна проти – 23 суден.

Кількість суден, що знаходяться під санкціями кожної з зазначених країн, а також кількість суден, що не попали під санкції в такій країні, але знаходяться під санкціями хоча б однієї з зазначених вище країн зображено на діаграмі нижче.

* Інформація підготовлена станом на 30 квітня 2026 року за даними Регламенту (ЄС) № 833/2014, Офісу санкцій Австралії, Міністерства закордонних справ і торгівлі Нової Зеландії, Санкційного списку Великої Британії, Офісу з контролю за іноземними активами США (OFAC), Положення про спеціальні економічні заходи (росія) (SOR/2014-58) Канади, Державного реєстру санкцій Апарата РНБО України.

ЄС остаточно затвердив 20-й пакет санкцій проти росії

Нові обмеження спрямовані на енергетичний сектор, «тіньовий флот», банки та компанії, які допомагають обходити санкції.

В енергетичній сфері:

- узгоджено повну заборону на надання морських послуг для перевезення нафти та нафтопродуктів, однак її фактичне запровадження залежатиме від координації з країнами G7 (пакет прийнятий у скороченому вигляді);
- з 25 квітня 2026 року вводиться заборона на технічні, фінансові та брокерські послуги для криголамів і ЗПГ-танкерів рф;
- з 1 січня 2027 року аналогічні обмеження поширюються і на іноземні криголами та ЗПГ-танкери, що працюють у росії.

Пакет також спрямований проти логістики російської нафти. ЄС забороняє транзакції з індонезійським нафтовим портом Каримун, а також із російськими портами Мурманськ і Туапсе. **До санкційного списку додаються ще 46 суден «тіньового флоту», що збільшує їх загальну кількість до 632.** Окремо вводиться заборона на продаж танкерів російським структурам, а всі контракти повинні містити пункт про заборону їх подальшої передачі або використання в росії.

Санкції розширюють і персональні обмеження. До списку із заборонаю на поїздки, блокуванням активів та повною заборонаю транзакцій додано 120 фізичних і юридичних осіб - з них 56 пов'язані з ВПК рф, у т.ч. 17 у третій країнах та державах Азії. Ще 36 включень стосуються енергетики та «тіньового флоту».

Окремо санкції стосуються нафтові галузі рф. До списку внесено 7 НПЗ: Туапсинський, Комсомольський, Ангарський, Ачинський, Рязанський, Афіпський та завод «лукойла» в Усинську. Під обмеження потрапили також нафтові компанії «башнефть» і «славнефть», а також низка структур «роснефти» та «газпрому», включно з компаніями з ОАЕ, які брали участь у схемах «тіньового флоту».

З 25 квітня в ЄС почала діяти заборона на купівлю ЗПГ з росії за контрактами строком менше року. Цей захід стане першим кроком на шляху до повної відмови від російського газу. Наступним кроком стане заборона на трубопровідний газ за короткостроковими контрактами, яка набере чинності 17 червня. З 1 січня 2027 року планується повністю відмовитися від ЗПГ, а до осені – припинити прокачування по трубах. За підсумками 2025 року частка рф в імпорті ЗПГ в ЄС склала 13%, у постачанні трубопровідного газу – 12%.

Джерела:

- [Russia's war of aggression against Ukraine: 20th round of stern EU sanctions hits energy revenues, military-industrial complex, trade and financial services, including crypto - Consilium](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_869)
- https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_869

Тимчасові послаблення санкцій проти російської нафти

Адміністрація президента США 17 квітня 2026 року поновила винятки, що дозволяють країнам купувати російську нафту, що перебуває під санкціями, в морі протягом місяця, навіть попри те, що законодавці звинуватили уряд у поблажливості до москви, поки триває війна проти України. **Винятки OFAC Мінфіну США дозволяють країнам купувати російську нафту й нафтопродукти, завантажені на судна з 17 квітня до 16 травня 2026 року.** Вони замінюють 30-денні винятки, термін дії яких закінчився 11 квітня, і виключають операції, пов'язані з Іраном, Кубою й Північною Кореєю. Цей крок є частиною зусиль адміністрації з контролю світових цін на енергоносії, які різко зросли під час американо-ізраїльської війни з Іраном. Це сталося після того, як країни Азії, які постраждали від глобального енергетичного шоку, тиснули на Вашингтон, щоб дозволити альтернативним постачальникам потрапити на ринки. Законодавці США від обох політичних партій розкритикували адміністрацію за виняток із санкцій, заявивши, що вони мають на меті допомогти економіці Ірану, поки він перебуває у стані війни з США, і росії, коли вона перебуває у стані війни з Україною.

Джерело:

- [US renews Russian oil waiver after pressure from countries dealing with Iran war price shocks | Reuters](#)

Адміністрація президента США не продовжуватиме тимчасове звільнення, яке дозволяє купівлю окремих обсягів іранської нафти, після 19 квітня 2026 року. Рішення ухвалено на тлі підготовки США до блокування судноплавства через Ормузьку протоку після провалу мирних переговорів. Звільнення, опубліковане сплигло 19 квітня і стосувалося лише іранської нафти та нафтохімічної продукції, вже завантажених на танкери. Також, США обіцяють більше не продовжувати винятки із санкцій для нафти рф та Ірану.

Джерела:

- [Bessent rules out renewal of Iranian and Russian oil waivers | AP News](#)
- [Iran War: US to Let Oil Sanctions Waiver Expire Amid Hormuz Blockade - Bloomberg](#)

OFAC Мінфіну США 14 квітня 2026 року повідомило, що санкційний виняток для двох тисяч АЗС «Лукойл» у ЄС, Азії, Близькому Сході та США буде продовжено до 29 жовтня 2026 року. Рішення було ухвалено з метою стримати зростання цін на нафту та паливо на світовому ринку, які різко зросли через часткове закриття Ормузької протоки (до конфлікту щодня проходило близько 20% світових поставок нафти й газу). У результаті, вартість бензину в США перевищила 4 USD за галон — це максимальний рівень з 2022 року. Також, продовжено дедлайн для продажу міжнародних активів "Лукойлу" до 30 травня 2026 року.

Джерела:

- <https://www.reuters.com/business/energy/us-extends-waiver-lukoil-gas-stations-outside-russia-2026-04-14/>
- [US authorizes services to Venezuela connected with potential debt restructuring | Reuters](#)

Використання заморожених активів росії на користь України

Позиція ЄС

Рада ЄС 23 квітня 2026 року остаточно ухвалила останній юридичний елемент щодо зміни до довгострокового бюджету ЄС на 2021-27 роки, який необхідний для запуску нового фінансового інструменту для України — **Ukraine Support Loan** - обсягом до **90 млрд. EUR**. Ухваленню рішення передувало фізичне надходження російської нафти на територію Угорщини та Словаччини нафтопроводом "Дружба", що був відновлений Україною після російської атаки взимку 2026 року., Очікується, що у 2026 та 2027 роках Україна отримуватиме по 45 млрд. EUR щороку. Зокрема, у 2026 році: 16,7 млрд. EUR буде спрямовано на бюджетну підтримку, а 28,3 млрд. EUR — на оборонні потреби. Кредит тривалий час залишався заблокованим урядом Угорщини, що програв вибори у країні.

Джерело:

- [Міністерство Фінансів України](#)

Перший транш в рамках кредиту на 90 млрд. EUR для України від ЄС може надійти у травні - червні 2026 року. Кошти - 3,2 млрд. EUR будуть спрямовані на бюджетну підтримку України. Щодо суми у розмірі 28,3 млрд. EUR у 2026 році на підтримку спроможностей оборонної промисловості України - вона виділятиметься через механізм Ukraine Support Loan. Кошти підуть на конкретні оборонні контракти (закупівлю дронів).

Джерело:

- <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/4121873-ukraina-nastupnogo-tizna-moze-otrimati-persi-kosti-z-evrokreditu-na-90-milardiv-kos.html>

ЄС у 2026 році надасть Україні 16,7 млрд. EUR бюджетної підтримки - із них 8,35 млрд. EUR надійде через інструмент макрофінансової допомоги, а ще 8,35 млрд. EUR буде надаватися через інструмент Ukraine Facility (ця програма вимагає виконання реформ для отримання коштів). В основу цих вимог увійдуть елементи плану, що відомий за неофіційною назвою "10 пунктів Качки-Кос". Йдеться зокрема про реформи щодо верховенства права і протидії корупції.

Джерела:

- <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2026/04/24/7236212>
- <https://www.eurointegration.com.ua/files/f/c/fc6e345-10-punktiv-kachky-kos.pdf>

Україна отримала останній транш від Великої Британії на 1 млрд. USD у межах ініціативи G7 ERA, який забезпечується доходами від заморожених російських активів. Кошти буде спрямовано на посилення обороноздатності України. Перші два транші обсягом 1,5 млрд. GBP Україна отримала в березні та квітні 2025 року.

Джерело:

- https://mof.gov.ua/uk/news/ukraina_otrimala_ostannii_transh_vid_velikoi_britanii_obsiaqom_752 mln_za_rakhunok_znerukhomlenikh_aktiviv_rosii-5682

Вплив війни на Близькому Сході на постачання енергоресурсів у світі

Вплив конфлікту на ціни та постачання енергоресурсів з рф

Світовий попит на нафту у 2026 році може знизитися вперше з часів пандемії 2020 року через різке подорожчання енергоносіїв на тлі конфлікту на Близькому Сході, який фактично перекрив потоки нафти через стратегічну Ормузьку протоку в Перській затоці, що спричинило один із найбільших перебоїв постачання в історії. Стрімке зростання цін на сирину нафту та нафтопродукти тисне на споживачів і стримує попит. Потоки сирової нафти й нафтопродуктів через протоку впали до 3,8 млн. б/д проти до-кризових 20 млн. б/д, що становило 1/5 частину світового постачання. Поставки нафти у березні скоротилися на 10,1 млн. б/д (або 9%) через вимушене зупинення видобутку в Саудівській Аравії, Іраку, ОАЕ та Кувейті. Значним фактором стала блокада США іранських портів.

Джерело:

- [Iran War Wipes Out 2026 Global Oil Demand Growth, IEA Says - Bloomberg](#)

Попри заяви про поступову відмову від енергоносіїв з рф, ЄС у 2026 році різко збільшив закупівлі ЗПГ з рф. Постачання з проєкту «Ямал ЗПГ» у січні-квітні зросли на 17% р/р — до 6,7 млн. тонн, що стало рекордом за весь час роботи проєкту з 2017 року. 98 % експортк заводу нині спрямовується саме до ЄС: за перші чотири місяці отримано 91 партію газу. Зростання цін дозволило росії значно збільшити доходи - за чотири місяці - 3,9 млрд. EUR. Збільшення імпорту відбулося вже після початку обмежень на російський ЗПГ у ЄС. Зросли також поставки газу через «Турецький потік» — у березні вони на 22% вищі за 2025 рік.

Джерела:

- [Energy Market Intelligence | Trading & Analysis | Kpler](#)
- [Financial Times](#)

Норвегія у квітні 2026 року отримала від продажу нафти 6,5 млрд. USD — це абсолютний рекорд в історії країни. Показник пов'язаний з високими цінами, спричиненими турбулентністю після блокади Ормуза, та великими обсягами поставок. Експорт нафти на 6.5 млрд. USD або на 86% більше, ніж за аналогічний місяць 2025 року. Експорт газу збільшився на 19%, досягнувши 7,3 млрд. USD — максимуму з лютого 2023 року. Загальний експорт Норвегії зріс на 28,5% до 21 млрд. USD. Норвегія - головний постачальник сировини до ЄС — 85% експорту. Головні покупці — Велика Британія, Нідерланди, Польща, Швеція та Німеччина.

Джерело:

- <https://www.nefterynok.info/novosti/norvegiya-zbilshila-eksport-nafti-do-rekordnih-65-mlrd-u-kvitni-na-tli-viyini-na-blizkomu-shodi->

ОАЕ заявили про вихід зі складу ОПЕК з 1 травня 2026 року. Країна планує самостійно визначати обсяги видобутку нафти, орієнтуючись на власні інтереси у секторі. На території країни знаходиться близько 6% світових нафтових резервів.

Джерело:

- <https://apnews.com/article/opec-united-arab-emirates-leaving-cartel-4966108c3fafac67181152216deda14>

Вплив війни на Близькому Сході на постачання енергоресурсів у світі

Вплив конфлікту на ціни та постачання енергоресурсів з РФ

Світовий експорт ЗПГ впав до найнижчого рівня майже за два роки у квітні, через порушення його потоку через Ормузьку протоку. Постачання скоротилося до 33 млн. тонн. Падіння відбулося після того, як Катар — другий експортер у 2025 році - припинив виробництво після ударів Ірану по найбільшому у світі заводу, на відновлення якого знадобляться роки. Ормузька протока, через яку проходить 1/3 частина світових постачань нафти й ЗПГ, залишається закритою. Проте, втрачені обсяги були частково компенсовані новим виробництвом в США (18%) та Канаді.

Джерело:

- [Global LNG Exports Fall to Two-Year Low as Iran War Chokes Flows](#)

Світ недорахувався нафти на 50 млрд. USD через зупинку видобутку, що триває в від початку війни на Близькому Сході. Наслідки цієї кризи відчуватимуться ще роками. З початку цієї війни наприкінці лютого понад 500 млн. барелів сирої нафти було вибито зі світового ринку. Це найбільше переривання постачань енергоносіїв у сучасній історії (місяць попиту на нафту в США або місяць споживання нафти в ЄС). Арабські країни Перської затоки втратили 8 млн. б/д нафти у березні, що еквівалентно видобутку Exxon і Chevron, двох найбільших нафтових компаній у світі. Середня ціна на сиру нафту становить близько 100 USD за барель, і ці відсутні обсяги становлять 50 млрд. USD втрачених доходів. Це дорівнює скороченню річного ВВП Німеччини на 1% або всьому ВВП таких як Латвія чи Естонія. Світові запаси сирої нафти на суші з початку квітня скоротилися на 45 млн. барелів. З кінця березня перебої у видобутку досягли 12 млн. б/д.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/how-50-days-iran-war-led-loss-50-billion-worth-oil-2026-04-17/>

США обігнали Саудівську Аравію і стали світовим лідером з експорту нафти - за березень доходи від експорту становили 23 млрд. USD. Також, з початку війни на Близькому Сході різко зріс експорт американського ЗПГ до Азії - збільшившись з 970 тис. тонн у лютому до 1,99 млн. тонн у березні й 2,71 млн. тонн у квітні.

ЄС залишається основним напрямком для американського ЗПГ, отримавши 6,14 млн. тонн (нижче за 56% квітневого експорту). Єгипет також був активним покупцем, імпортувавши 710 тис. тонн ЗПГ протягом місяця, що більше, ніж загальний обсяг 500 тис. тонн, відвантажених до Латинської Америки.

US vs Qatar LNG exports since 2018

US LNG export firms have boosted shipments to record highs so far in 2026, offsetting the sharp fall in Qatar exports

Джерела:

- [US Crude Exports Hit Record 6 Million Barrels a Day as Iran War Disrupts Supply - Bloomberg](#)
- [US LNG exports to Asia surged in April as Middle East conflict curtailed supply | Reuters](#)

Моніторинг нафтогазових доходів бюджету рф у квітні 2026 року

Нафтогазові доходи бюджету рф

Основною метою санкцій є позбавлення країни-агресора бюджетних коштів на ведення війни, з огляду на що ми проводимо моніторинг нафтогазових доходів бюджету рф для оцінки ефективності санкцій.

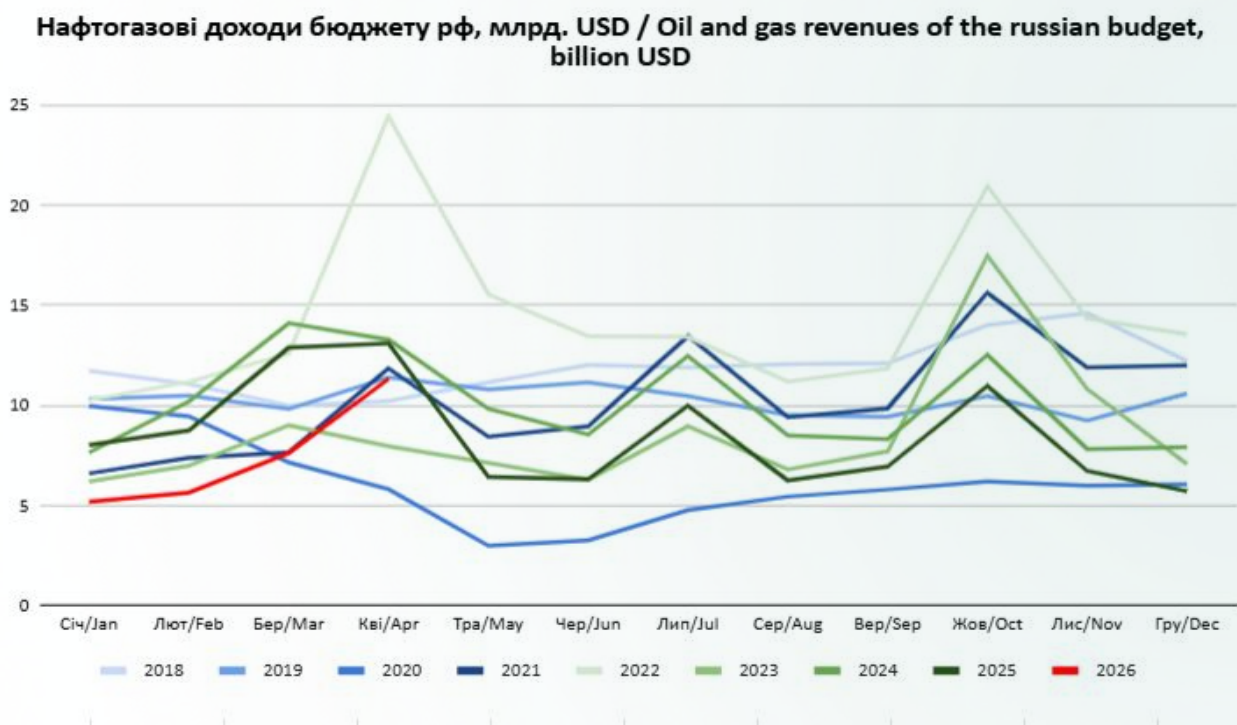
Згідно даних міністерства фінансів рф за квітень 2026 проаналізовано обсяги нафтогазових доходів бюджету рф з січня 2018 року до квітня 2026 року.

Нафтогазові доходи (всього): нафтогазові доходи бюджету рф в квітні 2026 склали 11,3 млрд. USD*, що є в межах значень попередніх років сумою квітневих доходів з 2018 року.

Максимальна сума доходів була в квітні 2022 року - 24,46 млрд. USD.*
Мінімальна сума доходів була в квітні 2020 року - 5,82 млрд. USD.*

Сума доходу за квітень 2026 на 3,71 млрд. USD* (48,65%) більше доходу за попередній місяць - 7,6 млрд. USD* та на 5,18 млрд. USD* (84,28%) більше за середній дохід попередніх місяців 2026 року - 6,15 млрд. USD.*

З повним графіком змін щомісячних нафтогазових доходів бюджету рф за період січень 2018 року – квітень 2026 року можна ознайомитись нижче.

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

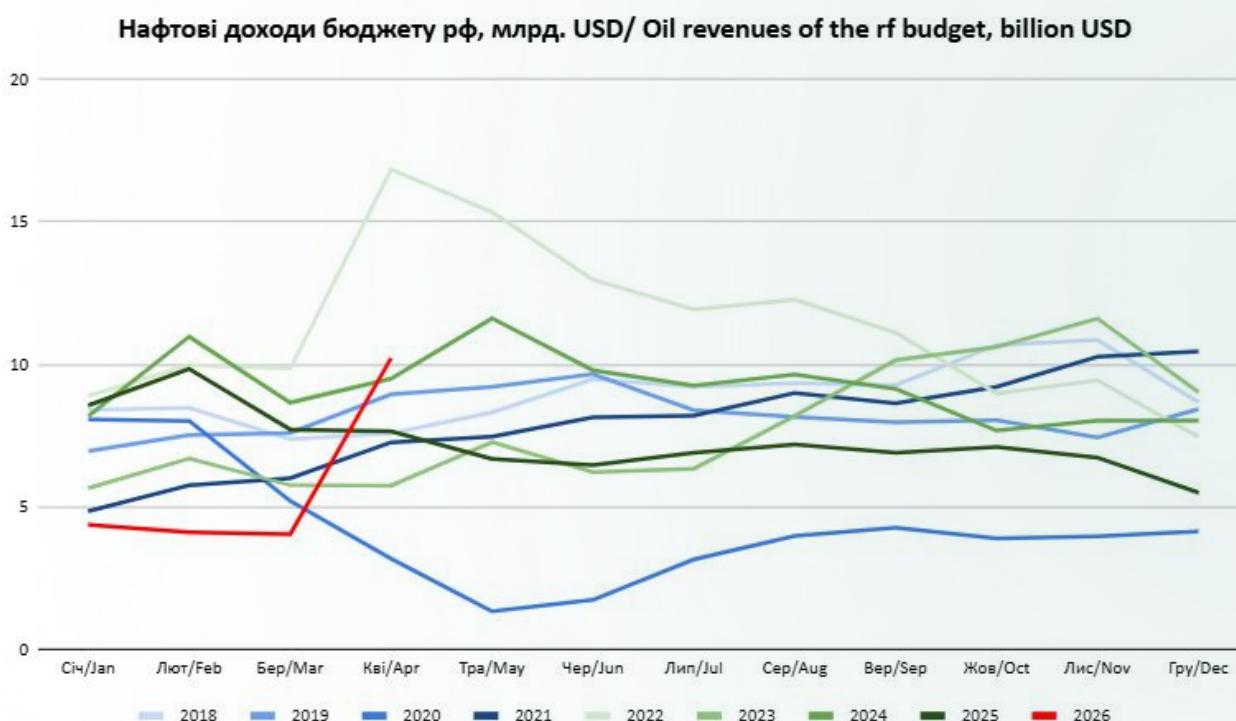
Моніторинг нафтових доходів бюджету рф у квітні 2026 року

Нафтові доходи бюджету рф

Нафтові доходи: нафтові доходи бюджету рф від податку на видобуток корисних копалин (ПВКП) та експортного мита в квітні 2026 року склали 10,21 млрд. USD*, найбільша сума доходів в квітні була в 2022 році і складала 16,83 млрд. USD*. Сума доходу квітня на 6,18 млрд. USD* (152,99%) більша за попередній місяць (4,03 млрд. USD*) та на 6,04 млрд. USD* (144,89%) більше за середні доходи попередніх місяців 2025 (4,17 млрд. USD*). Найменша сума доходів в квітні за обраний період моніторингу була в 2020 році - 3,17 млрд. USD*.

Збільшення податкових надходжень до бюджету рф від ПВКП не завжди свідчить про збільшення обсягів видобутку нафти чи збільшення фактичної вартості її продажу. Це зумовлено специфікою оподаткування, що залежить від динаміки світових нафтових цін. Тобто, при збільшенні світових цін на нафту, навіть при незмінності обсягів видобутку і фактичної ціни продажу, надходження до бюджету країни-агресора будуть збільшуватися слідом за світовою ціною нафти.

Графік змін щомісячних нафтових доходів бюджету рф за період січень 2018 року – квітень 2026 року наведений нижче.

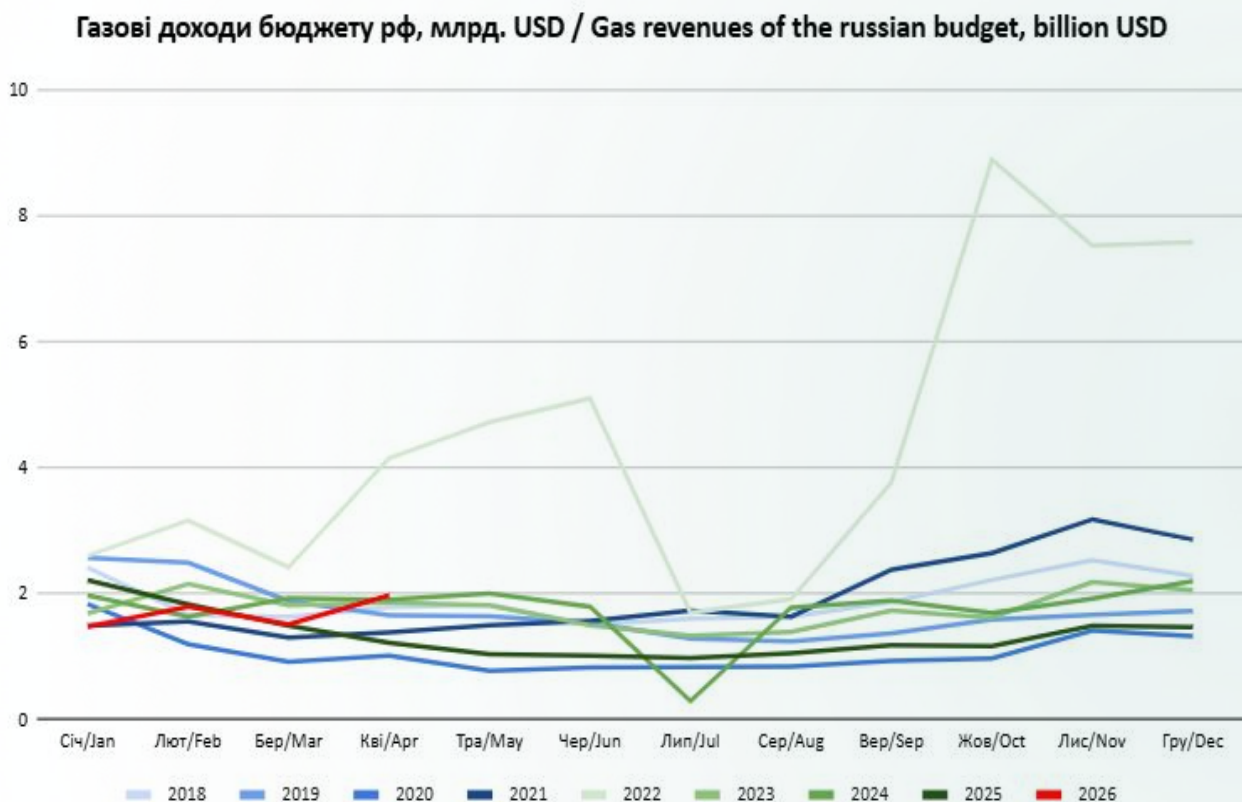
* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг газових доходів бюджету рф у квітні 2026 року

Газові доходи бюджету рф

Газові доходи: газові доходи бюджету рф від податку на видобуток корисних копалин та експортного мита в квітні 2026 склали 1,96 млрд. USD*, найбільша сума доходів в квітні була в 2022 році і складала 4,14 млрд. USD*. Сума доходу квітня на 0,46 млрд. USD* (30,37%) більше за попередній місяць (1,50 млрд. USD*) та на 0,38 млрд. USD* (23,87%) більше за середні доходи попередніх місяців 2025 (1,59 млрд. USD*). Найменша сума доходів в квітні за обраний період моніторингу була в 2020 році - 1,01 млрд. USD*.

З повним графіком зміни щомісячних газових доходів бюджету рф за період січень 2018 року – квітня 2026 року можна ознайомитись нижче.

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг нафтогазових доходів бюджету рф за 4 місяці 2026 року

Нафтогазові доходи бюджету рф

Щомісячний моніторинг наведений вище надає розуміння трендів щодо збільшення або зменшення доходів від місяця до місяця протягом року і в порівнянні з цими ж місяцями інших років, але не дає розуміння щодо обсягу доходів, що накопичує бюджет у відповідному році в порівнянні з іншими роками. З метою відслідковування і порівняння доходів бюджету за відповідні періоди років ми запроваджуємо діаграми для візуального порівняння рік до року з 2018 до 2026.

Нафтогазові доходи (всього): нафтогазові доходи бюджету рф за чотири місяці 2026 склали 29,77 млрд. USD*, що на 13,00 млрд. USD* (30,39%) менше за відповідний період 2025 (42,77 млрд. USD*) та на 14,39 млрд. USD* (32,58%) менше за середній дохід відповідних періодів з 2022 до 2025 років (44,16 млрд. USD*). Максимальна сума доходів за відповідний період була в 2022 році – 58,48 млрд. USD*. Найменша сума доходів відповідного періоду за обраний період моніторингу була в 2026 році – 29,77 млрд. USD*.

З діаграмою змін нафтогазових доходів бюджету рф за відповідний період з 2018 року до 2026 року можна ознайомитись нижче.

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг нафтових доходів бюджету рф за 4 місяці 2026 року

Нафтові доходи бюджету рф

Нафтові доходи: нафтові доходи бюджету рф від податку на видобуток корисних копалин (ПВКП) та експортного мита за чотири місяці 2026 року склали 22,72 млрд. USD*, що на 11,02 млрд. USD* (32,65%) менше за відповідний період 2025 (33,74 млрд. USD*) та на 12,38 млрд. USD* (35,27%) менше за середні доходи відповідних періодів з 2022 до 2025 років (35,10 млрд. USD*). Найбільша сума доходів за відповідний період була в 2022 році і складала 45,54 млрд. USD*. Найменша сума доходів за вказаний період була в 2026 році - 22,27 млрд. USD*.

Збільшення податкових надходжень до бюджету рф від ПВКП не завжди свідчить про збільшення обсягів видобутку нафти чи збільшення фактичної вартості її продажу. Це зумовлено специфікою оподаткування, що залежить від динаміки світових нафтових цін. Тобто, при збільшенні світових цін на нафту, навіть при незмінності обсягів видобутку і фактичної ціни продажу, надходження до бюджету країни-агресора будуть збільшуватися слідом за світовою ціною нафти. З діаграмою змін нафтових доходів бюджету рф за відповідний період з 2018 року до 2026 року можна ознайомитись нижче.

Нафтові доходи бюджету рф за роками, млрд. USD / Oil revenues of rf budget by years, bill. USD

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг газових доходів бюджету рф за 4 місяці 2026 року

Газові доходи бюджету рф

Газові доходи: газові доходи бюджету рф від податку на видобуток корисних копалин та експортного мита за чотири місяці 2026 склали 6,73 млрд. USD*, що на 0,01 млрд. USD* (0,14%) менше за відповідний період 2025 (6,74 млрд. USD*) та на 1,77 млрд. USD* (20,79%) менше за середні доходи відповідних періодів з 2022 до 2025 років (8,49 млрд. USD*).

Найменша сума доходів за зазначений період моніторингу була в 2020 році – 4,94 млрд. USD*, а найбільша – в 2022 році – 12,32 млрд. USD*.

З діаграмою змін газових доходів бюджету рф за відповідний період з 2018 року до 2026 року можна ознайомитись нижче.

Газові доходи бюджету рф за роками, млрд. USD / Gas revenues of rf budget by years, bill. USD

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг нафтогазових доходів бюджету рф у квітні 2026 року

Нафтогазові доходи бюджету рф

Нафтогазові доходи бюджету рф у квітні 2026 року зросли на 38,7% порівняно з березнем і становили 855,6 млрд. рублів. Однак **у річному вимірі вони залишаються значно нижчими — мінус 21,2% до квітня 2025 року**. Попри місячне зростання через стрибок світових цін на нафту на тлі війни на Близькому Сході, загальна картина для росії залишається негативною. За перші чотири місяці 2026 року нафтогазові доходи склали лише 2,3 трлн. рублів — це на 38,3% менше, ніж за аналогічний період 2025 року. Таким чином, бюджет отримав лише чверть від запланованих на рік 8,92 трлн.рублів. Ще до загострення на Близькому Сході, російські енергетичні доходи падали через низькі ціни на нафту, значні знижки на російські сорти та зміцнення рубля. У 2025 році надходження вже скоротилися на 24% — до 8,48 трлн. рублів, що стало мінімумом із 2020 року. У першому кварталі 2026 року падіння прискорилося до 45% у річному вимірі.

Нафтогазові доходи до кінця травня залишатимуться нижчими за 2025 рік незважаючи на війну на Близькому Сході – у травні можуть зрости до 650 млрд. рублів (8,65 млрд. USD). Порівняно з травнем 2025 року (512,7 млрд. рублів), очікується зростання. Водночас, надходження за січень–травень становитимуть близько 2,94 трлн. рублів проти 3,16 трлн. у 2025 році, що свідчить про збереження тиску на бюджет рф. Ключовим фактором просідання стали слабкі результати першого кварталу, коли ціни на нафту залишалися відносно низькими до загострення ситуації довкола Ірану.

Додатково негативний вплив чинить зміцнення рубля, яке знижує доходи від експорту. Навіть з урахуванням травневого зростання, росія не отримує повноцінного виграшу від цінового сплеску. Удари по енергетиці, обмеження видобутку і логістики стримують експортні можливості. Нафтові надприбутки рф від війни в Ірані виявилися в 10 разів меншими, ніж очікувалось. У квітні - це лише на 21 млрд. рублів вище базового рівня мінфіну рф, виходячи із закладеної в бюджет ціни нафти у 59 USD за барель.

НАФТОВІ ДОХОДИ РФ ЗРОСТАЮТЬ

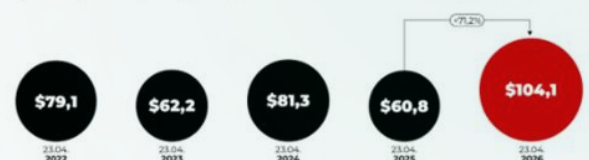
TOP LEAD

Попри незначне зниження на тлі «перемір'я Трампа», ціни на Urals залишаються найвищими за час повномасштабної війни: +71% порівняно із минулим роком, а нафтові доходи рф і далі зростають.

Доходи рф від морського експорту нафти на кінець кожного тижня у 2026, млрд дол.

Ціни на російську нафту Urals, 23 квітня 2022–23 квітня 2026, дол./барель

Source: Trading Economics, Bloomberg

t.me/uawarininfographics

Джерела:

- <https://www.nefterynok.info/novosti/naftogazovi-dohodi-byudjetu-rf-u-kvitni-zrosli-mayje-na-39>
- <https://ru.themoscowtimes.com/2026/05/06/znachitelno-nizhe-prognozov-neftyanie-sverhdohodi-by-udzheta-ot-voini-v-irane-okazalis-v-10-raz-menshe-chem-ozhidalos-a194683>
- <https://www.reuters.com/business/energy/russias-oil-gas-tax-revenues-seen-rising-may-still-down-year-date-2026-04-27/>

Вплив санкцій на нафтовий сектор рф у квітні 2026 року

Стан експорту нафти з рф

Після загострення ситуації навколо Ормузької протоки, доступні обсяги нафти суттєво скоротилися. У результаті дві найбільші економіки Азії - Китай та Індія змушені активніше звертатися до росії як альтернативного постачальника. У квітні вони закуповували однакові обсяги — 1,6 млн. б/д кожна. Постачання різко впали: китайський імпорт цим маршрутом скоротився до 222 тис. б/д з 4 млн. до початку війни, індійський — до 247 тис. з 2,8 млн. Фактичні обмеження в ключовому транспортному коридорі зробили російську нафту більш привабливою — передусім через її знижену ціну. Також, у квітні 2026 року збільшилась залежність росії від «тіньового флоту» для експорту нафти: 69% морських поставок забезпечили підсанкційні танкери, ще 23% перевезли судна з юрисдикцій G7+, тоді як лише 8% припали на інші сегменти. Більшість експорту нафти з росії здійснюється через ризиковані й непрозорі логістичні канали.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/least-40-russias-oil-export-capacity-halted-reuters-calculations-show-2026-03-25/>

росія з 1 травня припинить прокачування казахстанської нафти до Німеччини через північну гілку нафтопроводу «Дружба». Постачання з 2023 року стали альтернативою російській нафті для Німеччини після запровадження санкцій. Казахстан експортував через «Друмбу» 2,146 млн. тонн нафти у 2025 році, зокрема на НПЗ у Шведті, який після початку війни перейшов під контроль уряду Німеччини та відмовився від російської нафти. У першому кварталі 2026 року постачання до Німеччини подвоїлися — до 730 тис. тонн, а за підсумками 2026 року очікувався рекорд у 2,5 млн. тонн.

Джерело:

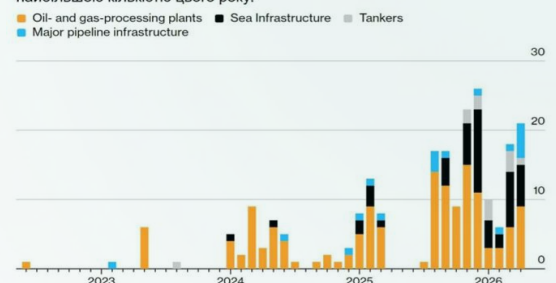
- <https://www.reuters.com/business/energy/russia-halt-kazakhstan-oil-flows-germany-via-druzhba-sources-say-2026-04-21/>

Удари України по російських нафтових активах досягли максимуму у 2026 році, через що, переробка нафти в росії обвалилася до мінімуму з 2009 року.

У квітні зафіксовано 21 атака на нафтову інфраструктуру росії — під удари потрапили 9 НПЗ, із яких 5 повністю або частково зупиняли роботу. Окрім цього, 5 атак припали на систему нафтопроводів, ще 6 — на морську інфраструктуру, включно з портами Балтійського моря. Сукупний ефект — падіння переробки та порушення логістики.

Україна посилила атаки на російські нафтові активи

У квітні безпілотники влучали в нафтові об'єкти щонайменше 21 раз, що є найбільшою кількістю цього року.

Примітка: Деякі удари по портах призвели до пожег на нафтових танкерах, які не враховані в підрахунку. Напад на Тульський нафтопереробний завод у дев'яти випадках призвів до пожег на суцільному нафтопродуктовому терміналі, які також не враховані в підрахунку ударів.
Джерело: Розрахунки Bloomberg на основі заяв українських та російських чиновників

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-04-30/ukraine-strikes-on-russian-oil-assets-climb-to-four-month-high>

Вплив санкцій на нафтовий сектор РФ у квітні 2026 року

Стан експорту та видобутку нафти з РФ

російський нафтовий сектор продовжує втрачати стійкість. **У квітні експорт нафти і нафтопродуктів з РФ скоротився на 1,26% порівняно з березнем — до 7,03 млн. б/д.** Видобуток сирової нафти впав на 460 тис. і становив 8,8 млн. барелів. Це підтверджує тенденцію поступового виснаження ресурсної бази. Експортні доходи формально зросли на 0,58% — до 19,18 млрд. USD, з яких 12,94 млрд. USD припало на нафту і 6,24 млрд. USD на нафтопродукти. Зростання доходів пояснюється здорожченням нафти, яке перекрило падіння фізичних обсягів. Високі ціни, які підняли Urals до 95–110 USD за барель, сформовані кризою у районі Ормузу. Обсяги видобутку і експорту знижуються четвертий рік поспіль, звужується коло покупців і зростає залежність від окремих ринків.

Джерело:

- https://iea.blob.core.windows.net/assets/2b89a47b-34a2-40e0-90ff-68f7ccd80715/-13MAY2026_OilMarketReport_publicversion.pdf

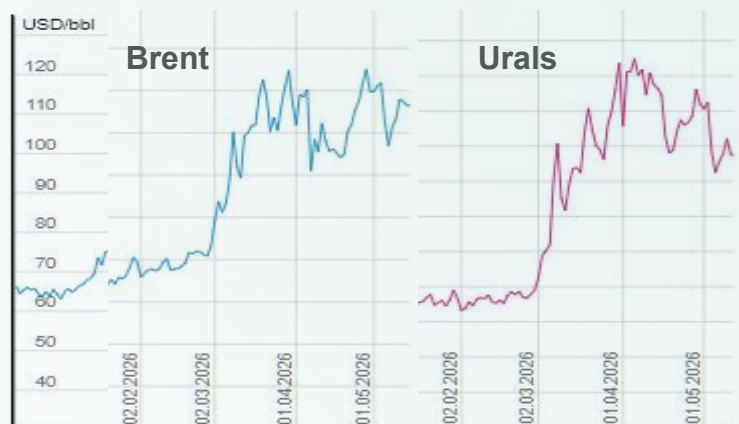
Блокада іранських портів та напруження навколо Ормузької протоки змусили Китай шукати альтернативні джерела постачання нафти. Одним із ключових варіантів стала російська сировина, що дало Москві додатковий важіль впливу на ціни. На цьому фоні російська нафта Urals почала торгуватися по 100–120 USD за барель, тоді як на початку 2023 року її ціна становила близько 60–67 USD. Зростання котирувань дало Росії додаткові доходи від експорту і певний простір для маневру в енергетичних відносинах із Китаєм, який після скорочення іранських поставок став головним стратегічним покупцем російської нафти.

Джерело:

- <https://www.telegraph.co.uk/news/2026/04/17/iran-war-saved-putin-chinese-vassalage/>

Ціни на російську нафту в квітні досягли максимальних значень за понад десятиліття. Середня ціна сорту Urals піднялася до 95 USD за барель — це найвищий рівень із 2014 року. Порівняно з березнем (77 USD) зростання склало 18 USD (+23%), а відносно січня (41 USD) — більш ніж у 2,3 рази.

У результаті, фактична ціна перевищила закладений у бюджет рівень приблизно на 36 USD за барель. Втім, цей ефект має ситуативний характер. Зростання доходів забезпечене зовнішніми факторами — насамперед ціновою кон'юнктурою, а не відновленням обсягів чи ефективності.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/russian-oil-price-used-tax-calculations-rises-95bbl-april-highest-since-2026-05-04/>

Вплив санкцій на газовий сектор рф у квітні 2026 року

Стан експорту та видобутку газу з рф

Видобуток газу «газпромом» в росії у 2025 році скоротився на 3,6% — до 405 млрд. куб. м. проти 420 млрд. куб.м. у 2024 році. Загалом, видобуток газу в росії за рік знизився на 3% — до 663,3 млрд. куб. м. Скорочення виробництва відбувається на тлі падіння експорту, який після втрати ринку ЄС обвалився до мінімумів за десятиліття. «газпром» змушений знижувати видобуток через відсутність попиту та обмежені можливості переорієнтації на інші ринки. Компанія фактично перестала публікувати повну статистику, що свідчить про погіршення стану газового сектору та зростання не прозорості, що вказує на системну кризу.

Джерело:

- [Звідки Гроші - Видобуток газу «Газпромом» в росії у 2025... | Facebook](#)

росія все глибше втрачає прибутковість свого газового експорту, змушено продаючи ресурс Китаю зі значним дисконтом. За прогнозами уряду рф, середня ціна російського газу для КНР у 2026 році становитиме 259 USD за тис. куб.м. — це на 38% дешевше, ніж сплачує навіть невелика кількість покупців з ЄС, які залишилися. Розрив у цінах зберігатиметься роками: до 2029 року він все одно перевищуватиме 27%. Це означає, що «поворот на Схід» не компенсує втрату ринку ЄС, а лише закріплює менш вигідну модель експорту. Китай, попри статус ключового покупця, забезпечує росії значно нижчу маржу, ніж раніше давала Європа. Хоча поставки до Китаю зростають, вони не перекривають масштабів падіння. Газопровід «сила сибіру» вже досяг рівня 38 млрд. куб.м. у 2025 році, а до 2029-го обсяги можуть зрости до 53 млрд. Водночас експорт до ЄС скорочується до 32 млрд куб.м. на рік у 2028–2029 роках — проти 200 млрд до повномасштабної війни. росія опинилася у ситуації коли вона змушена нарощувати обсяги продажів за нижчими цінами, втрачаючи доходи і посилюючи залежність від одного ринку.

Джерело:

- [Russia Sees China Buying Gas at Discount to Europe Through 2029 - Bloomberg](#)

Греція перехоплює роль газового хаба Європи, витісняючи росію. Країна, яка раніше залишалася на периферії енергоринку, перетворюється на один із центрів нової газової архітектури ЄС. Оператор DESFA просуває «вертикальний газовий коридор» до Румунії та України, формуючи альтернативу постачанню російського газу. Ключову роль відіграє саме ЗПГ: США стали домінуючим постачальником, забезпечивши 86% імпорту Греції у 2025 році, що означає витіснення росії навіть із тих сегментів ринку, де вона раніше зберігала вплив.

Джерело:

- https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-03-17/greece-pushes-lng-hub-role-in-europe-s-post-russian-gas-era?utm_source=chatgpt.com

Вплив санкцій на ЗПГ сектор рф у квітні 2026 року

Стан експорту ЗПГ з рф

В ЄС з 25 квітня почала діяти заборона на купівлю ЗПГ з росії за контрактами строком менше року. Цей захід стане першим кроком на шляху до повної відмови від російського газу. Наступним кроком стане заборона на трубопровідний газ за короткостроковими контрактами, яка набере чинності 17 червня. З 1 січня 2027 року планується повністю відмовитися від ЗПГ, а до осені – припинити прокачування по трубах. У 2025 році частка росії в імпорті ЗПГ в ЄС склала 13%, у постачанні трубопровідного газу – 12%. Світовий флот ЗПГ-танкерів складає 700 суден, які забезпечують поставки більш ніж 400 млн. тонн на рік.

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-04-24/eu-starts-roll-out-of-russian-lng-import-ban-at-a-difficult-time>

Експорт російського ЗПГ зріс на 8,6% у січні-квітні – до 11,4 млн. тонн – порівняно з аналогічним періодом 2025 року завдяки постачанням з проєкту «арктик ЗПГ-2», які досягли 1 млн. тонн за перші 4 місяці року. Санкції США проти рф стримали експорт російського ЗПГ, зокрема з заводу «арктик ЗПГ-2», діяльність якого була ускладнена через труднощі із залученням покупців. Тільки у квітні загальний експорт ЗПГ з рф зріс на 13,2% порівняно з 2025 роком – до 2,92 млн тонн. Експорт російського ЗПГ до ЄС у січні-квітні зріс на 20,8% – до 6,4 млн тонн. У квітні вони зросли до 1,6 млн тонн з 1,2 млн. у 2025 році. Загальний експорт «ямал ЗПГ» у період з січня по квітень знизився на 1,5% – до 6,5 млн тонн.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/russias-lng-exports-up-86-january-april-data-shows-2026-05-05/>

росія намагається скористатися глобальним дефіцитом газу, пропонуючи ЗПГ із санкційних проєктів країнам Південної Азії, зокрема Індії, за суттєвими знижками. – до 40% від спотових цін. Йдеться про ЗПГ із санкційних проєктів Arctic LNG 2 та Portovaya. Для реалізації таких постачань використовуються маловідомі посередники з Китаю та росії. Ситуація на світовому ринку газу залишається напруженою на тлі фактичного припинення руху через Ормузьку протоку та зупинки постачань з Катару. Це призвело до скорочення близько 20% глобальної пропозиції ЗПГ та суттєвого зростання цін. Попри привабливі цінові пропозиції, більшість потенційних покупців обережно ставляться до придбання санкційного ЗПГ з рф через ризики вторинних санкцій з боку США. Наразі єдиною країною, яка системно імпортує ЗПГ, залишається Китай, використовуючи «тіньовий флот». Розширення поставок до інших країн могло б дозволити росії диверсифікувати експортні ринки та збільшити завантаження санкційних проєктів.

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-04-09/russia-offers-sanctioned-lng-to-energy-hungry-asia-at-a-discount?srnd=phx-economics-v2>

Вплив санкцій на паливний сектор рф у квітні 2026 року

Виробництво та експорт палива з рф

Через атаки українських БПЛА по НПЗ та нафтових базах росія заборонила виробникам експортувати бензин до кінця липня. Мета - забезпечення стабільного постачання на внутрішньому ринку в умовах високого сезонного попиту на паливо під час сільськогосподарської посівної кампанії, а також через зростання світових цін на нафту. Заборона не поширюється на країни, з якими рф має міжурядові угоди про постачання палива, зокрема Монголію.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/russia-bans-producers-exporting-gasoline-until-end-july-2026-04-02/>

рф збільшила експорт дизпалива у квітні. Обсяги зросли на 8% м/м — до 3,25 млн. тонн, досягнувши рівня квітня 2025 року. Однак цей приріст має ситуативний характер і обумовлений стрибком світових цін і попиту на тлі конфлікту на Близькому Сході, а не відновленням внутрішньої стійкості галузі. росія намагається максимально монетизувати короткострокову кон'юнктуру, компенсуючи попередні втрати. При цьому удари дронів по інфраструктурі продовжують підривати експортні можливості. Порт Приморськ втратив 17% відвантажень дизельного палива у порівнянні з березнем, а Туапсе - зупинився.

Джерело:

- <https://www.nefterynok.info/novosti/rf-zbilshila-morskiy-eksport-dizpalnogo-u-kvitni-na-8>

Країни Центральної Азії та Афганістан різко наростили імпорту пального з рф через скорочення поставок із Близького Сходу. У першому кварталі постачання з росії та Білорусі залізницею зросли на 50% і досягли 3,3 млн. тонн, але така динаміка пояснюється вимушеним перерозподілом потоків після втрати преміальних ринків у ЄС. Попри формальну заборону експорту бензину до серпня, росія змушена робити винятки для окремих країн Центральної Азії в рамках міжурядових угод, фактично демонструючи залежність від збуту навіть на менш прибуткових напрямках. Найбільшим імпортером залишається Монголія, де поставки зросли на 29% — до 840 тис. тонн, що лише посилює односторонню енергетичну залежність цієї країни від рф. Переорієнтація на Центральну Азію не здатна компенсувати втрати від скорочення доступу до платоспроможних ринків.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/central-asia-afghanistan-crank-up-russian-fuel-imports-mideast-supplies-dry-up-2026-04-15/>

Через перебудову логістики та санкції, рф у березні наростила морський експорт мазуту та газойлю до Саудівської Аравії на 18% до лютого, 1 млн. тонн.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/russia-ramps-up-fuel-oil-exports-saudi-arabia-march-data-shows-2026-04-23/>

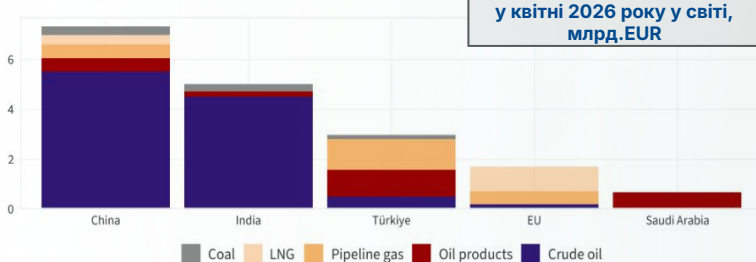
Вплив санкцій на енергетичний сектор рф у квітні 2026 року

Аналіз експорту викопного палива з рф

- У квітні 2026 року доходи рф від експорту викопного палива зросли на 4 % порівняно з березнем і склали 734 млн. EUR на день. Зростання відбулося попри падіння обсягів експорту на 7 % порівняно з березнем 2026 року;
- Доходи від експорту російської нафти у квітні знизились на 9% порівняно з березнем, проте, доходи квітня все одно були на 68% вищими, ніж у лютому 2026 року, та на 44% вищими, ніж у квітні 2025 року. Зниження доходів було спричинене падінням обсягів морського експорту нафти на 24% у порівнянні з березнем після ударів українських БПЛА по експортній інфраструктурі рф;
- Експорт нафти з рф трубопроводами зріс на 36% у порівнянні з березнем завдяки відновленню поставок південною гілкою нафтопроводу «Дружба» до Угорщини та Словаччини від 23 квітня 2026 року.
- Доходи від ЗПГ зросли на 25% до 58 млн. EUR на день. Більшість (55%) російських партій РПГ, що прибули у квітні 2026 року, було розвантажено в портах держав-членів ЄС. Втрачені обсяги з ЄС були придбані Китаєм та Японією, що збільшило імпорт цих країн відповідно на 32% та 57%;
- У квітні 2026 року на «тіньові» танкери, що перебували під санкціями, припадала найбільша частка експорту викопного палива з росії за всю історію спостережень (54%), ще 44% обсягу транспортували танкери країн G7+, а решту — «тіньові» танкери, що не підпадають під санкції.

Who bought Russia's fossil fuels in April 2026

Top-5 regions | Billion EUR

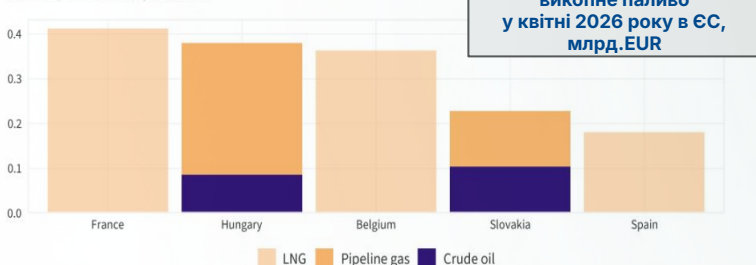

Source: CREA analysis based on Kpler, Marine Traffic, ENTSOG and customs data.

CREA

Who bought Russia's fossil fuels in April 2026

Top-5 regions in the EU | Billion EUR

Source: CREA analysis based on Kpler, Marine Traffic, ENTSOG and customs data.

CREA

зміна цін на нафту марок Urals та Brent

Ціна на нафту (дол. США/барель), середнє за 7 днів

зміна дисконту на нафту марки Urals порівняно з маркою Brent

Знижка на нафту (дол. США/барель), середнє за 30 днів

Джерело:

- <https://energyandcleanair.org/april-2026-monthly-analysis-of-russian-fossil-fuel-exports-and-sanctions/>

ЄС

ЄС підтримав приєднання до конвенції про створення міжнародного механізму компенсацій Україні за збитки від війни росії. Рішення є частиною процедури, необхідної для участі ЄС у механізмі компенсацій, який включає кілька елементів: уже чинний Реєстр збитків, міжнародну комісію з розгляду позовів для України, яка стане другим компонентом механізму, а також майбутній компенсаційний фонд, з якого здійснюватимуться виплати постраждалим.

Джерело:

- [Компенсації Україні за агресію РФ: ЄС зробив крок назустріч](#)

Після поразки прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана на парламентських виборах, керівництво ЄС закликала використати політичний момент для зміни механізму ухвалення рішень у сфері зовнішньої політики Голова Комісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що ЄС має перейти від принципу одностайності до голосування кваліфікованою більшістю. Така реформа дозволить уникнути ситуацій, коли окремі держави блокують ключові рішення ЄС, а саме питання санкцій проти росії, підтримки України та інші кроки, які раніше неодноразово затримувалися через право вето окремих урядів.

Джерело:

- <https://www.politico.eu/article/ursula-von-der-leyen-uses-hungary-viktor-orban-defeat-to-push-for-end-of-veto-in-eu-foreign-policy/>

Німеччина

Країна запускає процес приватизації націоналізованого підрозділу «газпрому». Компанія SEFE, яка раніше працювала під брендом Gazprom Germania, планує залучити 2 млрд. EUR через збільшення капіталу та вперше допустити до активу приватних інвесторів до критичної інфраструктури — газосховищ та трубопроводів. Наразі ці активи фактично виходять з-під контролю москви і стають частиною енергетичної системи ЄС без участі РФ. Німеччина має продати щонайменше 75% компанії до 2028 року. Це означає поступове і незворотне витіснення російського впливу з одного з ключових газових хабів Європи.

Джерело:

- <https://www.ft.com/content/8e40edc2-2c58-4c71-adbd-3d638fa71fe3>

Україна

Президент України Володимир Зеленський указом № 351/2026 увів у дію рішення РНБО щодо запровадження санкцій проти 23 суден російського тіньового флоту, які використовуються для нафтового експорту, а також запровадження санкцій проти 33 росіян і 42 компаній, що виробляють зброю для РФ, допомагають обходити обмеження і працюють на ТОТ.

Джерела:

- <https://www.president.gov.ua/documents/3512026-59285>
- [УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА №294/2026 — Офіційне інтернет-представництво Президента України](#)
- [УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА №295/2026 — Офіційне інтернет-представництво Президента України](#)

США

Крок США із запровадження санкцій проти одного з найбільших приватних НПЗ Китаю через зв'язки з Іраном завдасть шкоди величезному та вже й без того скрутному нафтохімічному сектору, але побічні збитки вийдуть далеко за межі нафти. Міністерство фінансів оголосило 24 квітня про внесення до чорного списку НПЗ Hengli Petrochemical (Dalian). Ця ціль підкреслює прагнення США будь-якою ціною підштовхнути Іран до столу переговорів. Китай довгий час був найбільшим покупцем нафтової сировини Тегерана, багато якої надходило на приватні НПЗ, а потім перетворювалося на бензин, дизельне паливо й інші нафтопродукти. США змінили свою позицію щодо іранської нафти з початку війни в Перській затоці, спочатку пропонуючи відмови від санкцій щодо морської нафти Тегерана, щоб знизити ціни. Термін дії санкцій з того часу закінчився і не був поновлений.

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-04-27/us-sanctions-on-china-oil-giant-turn-up-he-at-for-teapot-refiners>

Група сенаторів-демократів закликала адміністрацію Президента США Дональда Трампа негайно відновити санкції проти нафти з РФ, попередивши про зростання доходів РФ від експорту енергоресурсів на тлі геополітичної напруги. Законодавці наголошують, що призупинення обмежень дозволило Росії отримати додаткові кошти для продовження війни проти України. За їхніми оцінками, на тлі зростання світових цін на енергоносії - доходи РФ від нафти суттєво збільшилися, та могли подвоїтися у квітні. Рішення послабити санкційний режим не дало очікуваного ефекту для внутрішнього ринку США, проте усунуло ціновий дисконт на нафту з РФ, дозволивши їй продаватися за вищими цінами та зміцнити позиції на ринках.

Джерело:

- <https://www.bennet.senate.gov/2026/05/05/bennet-leads-13-colleagues-to-demand-trump-administration-resume-russian-oil-sanctions/>

Румунія

Країна отримала офіційний дозвіл уряду США на відновлення роботи НПЗ Petrotel-Lukoil у Плоєшті після надання винятку із санкцій проти компанії з РФ. Підприємство може відновити роботу за 45 днів. Після запуску НПЗ вироблятиме дизельне паливо, бензин і авіаційний гас для внутрішнього ринку. Petrotel забезпечуватиме 20% внутрішнього виробництва пального та стане одним із ключових факторів стабілізації цін. Румунія стала другою країною у світі після Німеччини, яка отримала такий санкційний виняток від США. Після перезапуску завод не використовуватиме нафту з РФ. Румунія передала НПЗ Petrotel Lukoil під спеціальне управління, щоб дозволити йому відновити роботу після технічної зупинки, в контексті того, що дочірні компанії Lukoil потрапили під санкції OFAC.

Джерело:

- <https://www.antena3.ro/politica/romania-asteapta-derogare-de-la-trump-pentru-repornirea-rafinariei-petrotel-a-rusilor-de-la-lukoil-ivan-am-vorbit-cu-cei-din-sua-780370.html>

Індія

Індія відновила закупівлю ЗПГ з РФ попри домовленість із США не купувати його. Відбулась перша така поставка до Індії з того часу, як у 2025 році Президент США Дональд Трамп заявив, що Індія припинить купувати російські енергоносії. Країна ніколи публічно не підтверджувала жодних таких зобов'язань і заявляла, що її рішення щодо закупівель базуються на ціні, безпеці поставок та інтересах споживачів. Як один із найбільших імпортерів енергоносіїв у світі, країна наразі дуже вразлива до перебоїв у постачанні та зростання цін, спричинених війною на Близькому Сході та пов'язаним із нею закриттям Ормузької протоки.

Джерело:

- [Russian LNG under US sanctions heads for the first time to India | Reuters](#)

Імпорт сирої нафти до Індії у березні скоротився на 13% порівняно з лютим — до 4,5 млн. б/д, при цьому половина постачань надійшла з Росії після того, як американо-ізраїльська війна з Іраном фактично зупинила постачання з Близького Сходу через Ормузьку протоку. Імпорт з Росії майже подвоївся порівняно з лютим — до 2,25 млн. б/д, тоді як постачання з Близького Сходу впали на 61% — до 1,18 млн. б/д. Частка близькосхідної нафти в імпорті сирої нафти до Індії знизилася до історичного мінімуму — 26,3% у березні, а постачання з Іраку й ОАЕ впали до багаторічних мінімумів. Щоб замінити близькосхідну нафту, індійські НПЗ активно скуповували російську нафту, що перебувала в морі, після того, як країна першою отримала від США звільнення для купівлі підсанкційної сировини. Очікується, що імпорт російської нафти до Індії залишиться стабільним після того, як США 17 квітня поновили звільнення, яке дозволяє країнам купувати підсанкційну російську нафту, що перебуває на воді, протягом місяця. Росія залишилася головним постачальником нафти до Індії у березні, тоді як Саудівська Аравія витіснила Ірак та ОАЕ і стала другим за величиною постачальником.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/indias-march-crude-imports-slide-iran-war-russian-volumes-hit-record-high-data-2026-04-21/>

Поставки російської нафти до Індії зростуть у квітні-травні на тлі підвищеного попиту та оновленого санкційного послаблення з боку США, які продовжили дозвіл на закупівлю російської нафти, що вже перебуває на танкерах у морі завантажені до 17 квітня, і діє до 16 травня. Попередній термін сплив 11 квітня. У квітні і травні загальний експорт досяг 2 млн. б/д (у березні - 1,8 млн. б/д). Послаблення санкцій дозволило РФ розпродати накопичені взимку обсяги. Індія суттєво наростила закупівлі, що також призвело до скорочення запасів російської нафти на танкерах. Премії на ці обсяги становлять 8 USD за барель Urals/Brent при доставці в порти.

Джерело:

- <https://unn.ua/news/import-rosiiskoi-nafty-do-indii-podvoivsia-imovirno-zalyshytsia-vysokym-zmi>

Китай

Кремль більше не розраховує на швидкий запуск газопроводу «Сила Сибіру-2» до Китаю. Урядовий прогноз РФ показує, що до кінця десятиліття країна не зможе значно збільшити постачання газу до Китаю. У 2025 році експорт склав 38,8 млрд. куб.м. — половина від загального обсягу, який після 2022 року впав до мінімуму з кінця 1980-х років. До 2029 року поставки зростуть лише до 52,4 млрд. куб.м. (+13,6 млрд.), що значно менше очікувань РФ. Потужність «Сили Сибіру-2» — 50 млрд. куб.м. на рік, і саме її планували як заміну європейського ринку. Зростання експорту забезпечать наявні маршрути: у 2027 році запустять далекосхідний напрямок (10 млрд. куб.м. на рік) і збільшать прокачку через «Силу Сибіру-1».

Джерело:

- <https://x.com/TverezolInfo/status/2048170740843786419>

Експорт російської нафти до Китаю на початку 2026 року різко зріс, однак фінансові показники демонструють значно скромнішу динаміку, що свідчить про збереження цінового тиску на російську сировину. За підсумками першого кварталу поставки нафти з Росії до Китаю збільшилися на 31% у річному вимірі та досягли 31,9 млн тонн. У грошовому вираженні експорт становив 14,4 млрд. USD (+ 8,8%). Поставки ЗПГ також зросли — на 6,7%, до 1,38 млн. тонн, однак доходи від цього експорту скоротилися на 17,3% і становили 651,6 млн. USD. Китай залишається одним із ключових ринків для російських енергоносіїв після втрати значної частини європейського ринку. Різниця між зростанням обсягів і слабкою динамікою доходів свідчить про збільшення експорту з ціновими знижками.

Джерело:

- <https://energyandcleanair.org/ua/march-2026-monthly-analysis-of-russian-fossil-fuel-exports-and-sanctions/>

Китай наростив перепродаж ЗПГ, використовуючи дешеві довгострокові контракти з Росією для отримання додаткових прибутків. Пекін активно заробляє на різниці між низькою ціною газу з РФ та значно дорожчим спотовим ринком в Азії. Після загострення ситуації на Близькому Сході ціни на ЗПГ в Азії зросли на 85%. Однією з ключових причин стали перебої з постачанням через Ормузьку протоку, через яку проходить близько 20% світових потоків ЗПГ. У цей же час Китай скоротив власний імпорт: у березні він становив 3,68 млн. тонн, що стало мінімальним показником із квітня 2018 року. Стабільні трубопровідні поставки з Росії та внутрішній видобуток дозволили Китаю переорієнтувати частину обсягів на перепродаж. У березні було реалізовано до 10 партій ЗПГ — це рекордний місячний показник. Від початку року Китай перепродав 1,31 млн тонн (19 партій) проти 0,82 млн тонн за весь 2025 рік. Основними напрямками стали Південна Корея (10 партій), Таїланд (5), а також Японія, Індія та Філіппіни.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/tight-global-market-well-positioned-china-resells-record-liquefied-gas-volumes-2026-04-01/>

росія. Вплив санкцій на активи

росія від початку 2022 року витратила 130 млрд. USD на обхід західних санкцій і щороку змушена витратити 30 млрд. USD лише придбання товарів, які до війни купувала дешевше і напяму. При цьому ці витрати не враховують збитків від недоотриманого імпорту — тобто реальна ціна санкцій ще вища. Санкції вже призвели до системної деградації ключових експортних галузей. За 4 роки поставки залізної руди впали на 40%, чорних металів — на 20%, хімічної продукції — на 35%, деревини — на 50%. Компенсувати ці втрати найближчими роками не вдасться. До 2030 року зовнішня торгівля рф щорічно скорочуватиметься на 5%.

Джерело:

- [Constitution Protection Bureau publishes a report on the impact of sanctions on Russia's ability to threaten Western countries - Satversmes aizsardzības birojs](#)

У російській економіці стрімко загострюється криза неплатежів, яка вже виходить за межі окремих галузей і набуває системного характеру. За останній рік борги компаній перед постачальниками зросли на 21% і вперше перевищили 8 трлн. рублів — це 3,8% ВВП країни, що свідчить про масштабні проблеми з ліквідністю бізнесу. Найгірша ситуація спостерігається в енергетичному секторі, де прострочено близько 13% платежів. Видобувні компанії з рівнем неплатежів 8,7%, промисловість — 7,7%, а також торгівля — 6,5%. Це означає, що проблеми охоплюють всю економіку, від сировинних галузей до кінцевого споживання.

Джерело:

- fisu.gov.ua/news-media/news/zahostrennya-systemnoi-kryzy-v-rosiiskii-ekonomitsi

росія почала розпродавати золотовалютні резерви, щоб закрити бюджетні діри, що свідчить про зростаючий фінансовий тиск на економіку. З початку 2026 року банк росії продав 22 тонни золота, намагаючись компенсувати дефіцит бюджету, який уже досяг 4,6 трлн. рублів у березні. Золотовалютні запаси скорочуються: на 1 квітня обсяг золота зменшився до 74,1 млн. тройських унцій. росія ризикує швидко вичерпати можливості для покриття дефіциту бюджету без нарощення боргу.

Джерело:

- <https://ru.themoscowtimes.com/2026/03/23/rossiya-vpervie-snachala-2000-h-nachala-rasprodavat-zolotoi-zapas-chtobi-zalatat-byudzhet-a190582>

Реальний стан російської економіки може бути значно гіршим, ніж показує офіційна статистика. Фактична інфляція в рф може бути утричі вищою за офіційні дані і перебувати ближче до рівня ключової ставки — 15%, тоді як центробанк заявляє лише про 5,9%. Такі розбіжності пояснюються системним заниженням економічних показників. росія також недооцінює дефіцит бюджету на 30 млрд.USD, що свідчить про приховані фінансові проблеми і зростаючий тиск на державні фінанси. Для збалансування бюджету ціна нафти Urals має тривалий час перевищувати 100 USD за барель, що виглядає малоімовірним в умовах ринку. Без цього дефіцит лише поглиблюватиметься, а можливості фінансувати війну — скорочуватимуться.

Джерело:

- <https://www.ft.com/content/04a9d05d-2502-44d4-b7e0-041aaa4f83cd>

росія. Вплив санкцій на ВВП та федеральний бюджет

росія намагається терміново латати дірки у бюджеті за рахунок тимчасового зростання нафтових доходів, плануючи вже з травня знову поповнювати фонд національного добробуту (фнд). мінфін рф розраховує спрямовувати надлишкові доходи при ціні на нафту вище 59 USD за барель у резерви, які суттєво виснажилися через масштабні витрати на війну. Втім, ці плани виглядають вимушеним кроком, ніж ознакою стабілізації. Лише за перші два місяці року з фонду було вилучено 500 млрд рублів для підтримки бюджету, що підкреслює глибоку залежність російських фінансів від енергетичних доходів і їхню вразливість до зовнішніх факторів, зокрема санкцій. При цьому уряд змушений був переглянути власні плани щодо посилення бюджетної дисципліни, відмовившись від негайного зниження цінового порогу на нафту після загострення ситуації на Близькому Сході.

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-04-16/russia-looks-to-boost-wealth-fund-as-soon-as-may-on-oil-windfall>

Дефіцит федерального бюджету росії у першому кварталі 2026 року різко зріс і перевищив річний план - 4,576 трлн. рублів, що на 133% більше, ніж за аналогічний період 2025 року. При доходах у 8,309 трлн. рублів уряд рф витратив 12,885 трлн. рублів, тобто витрати перевищили надходження приблизно у півтора рази. У результаті дефіцит уже на 700 млрд. рублів перевищив запланований на весь 2026 рік рівень у 3,8 трлн. рублів. Однією з головних причин стало різке зниження нафтових доходів. Надходження від нафти й газу скоротилися на 45% і становили лише 1,445 трлн. рублів — це найнижчий показник із періоду пандемії. Доходи від інших секторів економіки, попри підвищення податкового навантаження, зросли лише на 7,1% — до 6,866 трлн. рублів, що не змогло компенсувати втрати сировинної ренти. Витрати бюджету в першому кварталі досягли 12,9 трлн. рублів, що на 17% більше, ніж у 2025 році. Такий масштабний дефіцит першого кварталу є безпрецедентним для війни та ризику подальшого розширення дефіциту зростають.

Джерело:

- <https://szru.gov.ua/news-media/news/kreml-oholosyv-polyuvannya-na-hroshi-rosiyan>

У росії прискорюється зростання державного боргу. За підсумками 2025 року він зріс до 35,1 трлн. рублів, а витрати на його обслуговування досягли 3,2 трлн. рублів. Загалом держборг за рік підскочив на 21%, тоді як внутрішній борг зріс ще швидше — на 29,1%. Така динаміка свідчить про зростаючий дефіцит поточних бюджетних доходів для покриття державних витрат. Попри це, формально дефіцит бюджету утримується нижче умовного міжнародного орієнтира у 3% ВВП. За 2 місяці 2026 року він становив 1,5% ВВП. Швидке накопичення боргу та слабка реакція доходів на підвищення податків свідчать про зростаючу напруженість державних фінансів.

Джерело:

- <https://www.imf.org/en/publications/fm/issues/2026/04/15/fiscal-monitor-april-2026>

росія. Вплив санкцій на ВВП та федеральний бюджет

центробанк росії визнав, що навіть різке зростання цін на нафту не здатне суттєво покращити стан економіки. Через війну на Близькому Сході ціна Urals підскочила до багаторічних максимумів, однак це не змінює загальної тенденції сповільнення. У новому макропрогнозі регулятор підвищив очікувану середню ціну нафти з 45 USD до 65 USD за барель. Це може принести близько 58 млрд. USD додаткової експортної виручки: загальні доходи від експорту оцінюються у 485 млрд. USD проти попередніх 422 млрд. USD, а профіцит торгового балансу — 155 млрд. USD замість 90 млрд. USD. Попри це, економічне зростання залишиться слабким: ВВП у 2026 році, за оцінками, зросте лише на 0,5–1,5%. Споживчий попит також залишається пригніченим — витрати населення збільшаться лише на 0,5–1,5% після 3,6% роком раніше. Значна їх частина додаткових нафтових доходів буде вилучена через бюджетне купівлю валюти для фонду національного добробуту (фнд).

Джерело:

- <https://www.ft.com/content/04a9d05d-2502-44d4-b7e0-041aaa4f83cd?syn-25a6b1a6=1>

російська економіка увійшла у фазу рецесії вже на початку 2026 року. За оцінками, падіння ВВП у січні склало –1,5%, у лютому –1,7%, а загалом за перший квартал — близько – 1,5%. Прогноз на рік погіршено до –0,6%, хоча фактичне скорочення може досягти –2% через інерційний спад виробництва, звуження податкової бази та падіння інвестицій. Негативна динаміка триває кілька кварталів поспіль, що свідчить про перехід економіки у фазу системної кризи. У підсумку, економіка рф переходить у стан так званого «розбалансованого падіння», коли одночасно скорочуються виробництво, інвестиції та споживання, що значно ускладнює можливість швидкого відновлення навіть за умов подальшого втручання держави.

Джерело:

- <https://szru.gov.ua/news-media/news/kreml-oholosyv-polyuvannya-na-hroshi-rosiyan>

Військові витрати росії у 2025 році зросли на 5,9 % до 190 млрд. USD і досягли 7,5% ВВП, що відображає подальшу мілітаризацію економіки на тлі війни. За цим показником, рф залишилася на третьому місці після США (954 млрд.USD) та Китаю (336 млрд. USD). Зростання військових витрат росії відбувається на фоні падіння цивільних секторів економіки та більшої концентрації ресурсів на війні. Частка 7,5% ВВП свідчить про критичний рівень навантаження на економіку, що обмежує можливості розвитку та посилює структурні дисбаланси. Водночас, показник України у 40% ВВП відображає вимушений характер витрат на оборону в умовах повномасштабної агресії, тоді як росія продовжує спрямовувати значні ресурси на ведення війни, поглиблюючи власну економічну залежність від військового сектору.

Джерело:

- [Global military spending rises 2.9% despite US decline over Ukraine freeze | Reuters](#)

Офіційні джерела моніторингу виконання санкцій проти РФ

Іноземні джерела:

EU

- https://www.eeas.europa.eu/search_en?fulltext=sanctions
- <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/restrictive-measures-against-russia-over-ukraine/>
- <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>

UK

- <https://www.gov.uk/business-and-industry/embargoes-and-sanctions>

USA

- <https://www.state.gov/ukraine-and-russia-sanctions/>

Українські джерела:

- МЗС України:
<https://mfa.gov.ua/protidiya-agresiyi-rf/sankciyi-proti-rf>
- НАЗК України:
[Санкції](#)
- РНБО:
<https://drs.nsd.gov.ua/>
- ГУР:
[Санкції](#)
- КСЕ:
[Санкції](#)
- Європейська правда:
<https://www.eurointegration.com.ua/tags/sanctions-/>
- Enkorr:
<https://enkorr.ua/uk/news>
- Tverezo.info:
<https://tverezo.info/post/category/news/sankcziyi-na-chasi>

Цей моніторинговий звіт є інформаційно-аналітичним продуктом, що створений учасниками наряду реформи корпоративного управління Офісу підтримки відновлення та реформ (RST) для Міністерства енергетики України, який охоплює питання, новини, важливі події з питань введення, дії, моніторингу санкцій, накладених на юридичних та/або фізичних осіб в Україні та на міжнародному рівні, регуляторного середовища, тощо.

«Архітектура відновлення та реформ в Україні» (URA) – це комплексна програма технічної допомоги, запроваджена Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) у партнерстві з Європейським Союзом для підтримки важливих процесів відновлення та реформ в Україні. URA реалізується за фінансової підтримки Багатостороннього донорського фонду стабілізації та сталого розвитку України ЄБРР. Учасниками Фонду є Австрія, Данія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Італія, Японія, Латвія, Словенія, Нідерланди, Норвегія, Польща, Швеція, Швейцарія, Велика Британія, США та Європейський Союз.

URA підтримується Багатостороннім донорським фондом стабілізації та сталого розвитку України ЄБРР.

